

L4
141
A

ONDERZOEK NAAR DE OPBRENGSTEN VAN TULPEBOLLEN IN HET WESTEN VAN DE HAARLEMMERMEERPOLDER

I n l e i d i n g

Dit onderzoek werd ingesteld ten einde een inzicht te verkrijgen in de kwantitatieve opbrengsten van tulpebollen in het gebied in de Haarlemmerpolder, dat wordt begrensd door de Ringvaart, de Bennebroekerweg, de Spieringweg en de Kruisweg.

De oppervlakte bouwland in dit gebied bedraagt \pm 400 ha. In totaal zijn in dit gebied 55 bedrijven gelegen, waarop bloembollen worden geteeld. Deze bedrijven beslaan tezamen een kadastrale oppervlakte van 105 ha. Hiervan neemt de bloembollenteelt een oppervlakte in van 69,85 ha, waarvan 28,9 ha beteeld met tulpen.

Naast de kwantitatieve opbrengstcijfers over de teeltjaren 1957-1958 en 1958-1959 zijn tevens de geldelijke opbrengsten per eenheid van oppervlakte opgenomen.

B a s i s g e g e v e n s

De in dit overzicht verwerkte gegevens zijn, wat de oppervlakte betreft, ontleend aan de Landbouwinventarisatie van het C.B.S. per 1 mei 1959. Daar deze gegevens alleen betrekking hebben op die bedrijven, waarvan de bedrijfsgebouwen in het bedoelde gebied zijn gelegen, werden de ontbrekende namen en adressen van niet in de Statistiek opgenomen bedrijven aan ter plaatse bekenden opgevraagd, waarna deze bedrijven werden bezocht.

Het belangrijkste deel van het bloembollenareaal in het desbetreffende gebied wordt door de tulpenteelt ingenomen (zie tabel 9). Aan de hand van de meetbonnen van het Produktschap voor Siergewassen was het mogelijk een controle uit te oefenen op de per bedrijf verkregen opgave van de met tulpen beteelde oppervlakte. Uit de verkoopnota's zijn de opbrengsten overgenomen, zowel in stuks - gespecificeerd in de verschillende maten - als in prijs. Bij het berekenen van de geldelijke opbrengst per rr2 is met de verrekening van de surplusheffing geen rekening gehouden.

Om een vergelijking van de kwantitatieve opbrengsten uit het gestelde gebied met die van de Bloembollenstreek mogelijk te maken is gebruik gemaakt van het L.E.I.-overzicht No. 130: "Onderzoek naar de kwantitatieve opbrengsten van Tulpebollen in de Bol-lenstreek en Anna-Paulowna 1957-1958".

A a n t a l b e d r i j v e n e n b e d r i j f s g r o o t t e

In tabel 1 is een verdeling gegeven naar hoofd- en eventueel nevenberoep van alle bollenkwekers, die in het onderzochte gebied een bedrijf uitoefenen. Daarnaast is het aantal deelnemers aan het opbrengstenonderzoek vermeld.

Tabel 1

UNIVERSUM EN STEEKPROEF

Beroep	Totaalaantal kwekers		Aantal kwekers in het onderzoek	
	1959	1958	1958	1959
a. Bollenkweker	28	13		16
b. Bollenkweke/handelaar	9	5		4
c. Werknemer/bollenkweker	4	-		-
d. Bollenkweker als nevenberoep	14	-		-
	55	18		20

In tabel 2 is een verdere specificatie gegeven van het aantal deelnemers ten opzichte van het geheel. Het blijkt, dat op 13 bedrijven geen tulpen worden geteeld. Van de bedrijven met tulpen werd in zeven gevallen - met 8,9% van het areaal tulpen - geen medewerking ondervonden. Op 15 bedrijven - met 30,5% van het areaal tulpen - bleek het niet mogelijk om de gegevens op te nemen, daar deze ontbraken of niet te scheiden waren van de opbrengsten uit dat gedeelte van het bedrijf, dat buiten het onderzochte gebied is gelegen. Van 20 bedrijven welke tezamen 60,6% van het areaal tulpen beteelden, werden voldoende gegevens verkregen om een opbrengstenonderzoek samen te stellen.

Tabel 2

SPECIFICATIE VAN DE BEDRIJVEN IN 1959

	Bedrijven met tulp			Bedrijven zonder tulp			To-taal
	deelnemersonderzoek	onvoldoende gegevens	geen medewerking	alleen bij-goed	onvoldoende gegevens	geen medewerking	
a. Bollenkweker	16	6	2	3	1	-	28
b. Bollenkweker/handelaar	4	4	-	1	-	-	9
c. Werknemer/bollenkweker	-	1	1	-	1	1	4
d. Bollenkweker als nevenberoep	-	4	4	4	-	2	14
	20	15	7	8	2	3	55

In tabel 3 is de gemiddelde bedrijfsgrootte per groep gegeven, terwijl tevens het grondgebruik is opgenomen. In het onderzoek zijn alleen die bedrijven opgenomen, waarvan de bollen-teelt, eventueel tezamen met handel, het hoofdberoep vormt.

Tabel 3

GEMIDDELDE BEDRIJFSGROOTTE EN GRONDGEBRUIK

Omschrijving	Bloembollen					Overige tuinbouw	Akkerbouw, grasland en leegland	Totaal cultuurgrond	Totaal kadastraal	Aantal waarnemingen	Percentage	
	hyacinth	tulp	narcis	bijgoed	toetaal						van totale areaal %	van totale kadastrale areaal %
a. Bollenkweker												
1. deelnemers	7	63	5	27	102	3	20	125	137	16	34,6	20,7
2. onvoldoende gegevens	-	20	3	54	77	19	16	112	117	8	5,5	9,1
b. Bollenkweker/handelaar												
1. deelnemers	110	187	33	97	427	4	149	580	825	4	25,9	31,4
2. onvoldoende gegevens	76	167	20	115	378	-	5	383	447	4	23,0	17,0
c. Werknemer/bollenkweker onvoldoende gegevens	12	9	-	43	64	-	-	64	65	2	0,7	1,3
d. Bollenkweker als nevenberoep onvoldoende gegevens	-	38	9	36	83	14	34	131	143	8	10,3	10,9
e. Groep geen tulp	-	-	5	51	56	9	9	74	78	13	0,0	9,6
										55	100	100

In tabel 4 is een overzicht gegeven van de spreiding van de deelnemers over de verschillende grootteklassen. Het blijkt dat, met uitzondering van de grootteklasse 0 - 30 are, een vrijwel evenredige spreiding van de deelnemende bedrijven bestaat. Voor het onderzoek is de grootteklasse van 0 - 30 are bloembollen van geen belang, daar 7 van de 14 bedrijven geen tulpen telen, 5 bedrijven enkele aren en slechts 2 bedrijven iets meer dan 10 are.

Tabel 4

INDELING IN GROOTTEKLASSE

Grootte- klasse bloem- bollen in are	Bollenkweker			Bollenkweker/ handelaar			Werknemer/ bollenkweker		Bollenkweker nevenberoep		To- taal
	deel- nemer	onge- schikt	geen tulp	deel- nemer	onge- schikt	geen tulp	onge- schikt	geen tulp	onge- schikt	geen tulp	
0- 30	-	3	1	-	-	-	1	1	3	5	14
30-100	8	2	2	-	1	-	1	1	2	1	18
100-300	8	3	1	3	2	-	-	-	3	-	20
> 300	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	3
	16	8	4	4	4	1	2	2	8	6	55

S a m e n s t e l l i n g v a n h e t s o r t i m e n t

De procentuele verdeling van de oppervlakte tulpen in groepen en het aantal rassen per groep in het westen van de Haarlemmermeerpolder is gegeven in tabel 5, naast de overeenkomstige gegevens uit het L.E.I.-overzicht in de Bloembollenstreek 1958. De groep enkele vroege tulpen is in de Haarlemmermeerpolder in belangrijk mindere mate vertegenwoordigd dan op de L.E.I.-bedrijven in de Bollenstreek. De groep Darwintulpen geeft een juist tegengesteld beeld te zien. De verdeling van de rassen over de verschillende groepen geeft slechts geringe afwijkingen.

O p b r e n g s t e n

In de tabellen 6 en 7 zijn de kwantitatieve en de geldelijke opbrengsten per rr² (7 rr² = 1 are) gegeven over 1958 en 1959. Van het jaar 1958 is ter vergelijking het opbrengstencijfer van de Bollenstreek gegeven. Rekent men de geoogste hoeveelheid bollen om tot manden, dan blijkt het aantal manden in het westen van de Haarlemmermeer gelijk te zijn aan dat van het L.E.I.-opbrengstenonderzoek in de Bollenstreek (tabel 8).

Tabel 8

RAAP PER RR² IN MANDEN

Omschrijving	Gemiddelde 1958 Bollen- streek (Overzicht 130)		Gemiddelde 1958, westen Haarlemmermeerpolder	
	stuks/kg	mand	stuks/kg	mand
12/op 1000/mand	245	0,245	227	0,227
11 1300/mand	156	0,120	179	0,138
10 1750/mand	32	0,018	38	0,022
kg 30 kg=1 mand	1	0,033	0,8	0,027
Totaal		0,416		0,414

Tabel 5

GROEPSINDELING EN RASSEN 1958

Groepen van tulperassen	Onderzoek Bollenstreek (L.E.I.-overzicht No.130)		Onderzoek Westen Haarlemmermeer	
	aandeel in oppervlakte in %	aantal rassen	aandeel in oppervlakte in %	aantal rassen
Enkele	14,9	14	6,5	8
Dubbele	7,6	15	8,4	13
Mendel	8,0	17	12,5	13
Triumph	21,1	36	20,8	26
Darwin + D.hybriden	22,3	47	30,3	40
Cottage	5,3	15	3,5	10
Parkiet	5,6	12	3,8	7
Fosteriana	9,2	5	8,5	3
Overige	6,0	23	5,7	23
	100	184	100	143
Totale oppervlakte	42 ha		15,1 ha	

Tabel 6

OPBRENGSTEN PER RR², TEELTJAAR 1957-1958

Bedrijfsnr.	Oogst 1958						Opbrengst per rr2
	12 cm en op	11 cm	10 cm	totaal	kg	opplant herfst 1958	
	stuks	stuks	stuks	stuks		rr2	gld.
1	?	?	?	631	-	1,07	34,58
2	288	256	25	569	-	1,00	31,96
3	247	188	81	516	0,3	1,03	35,59
4	225	190	84	499	-	1,25	23,81
5	295	183	14	492	0,8	1,01	30,01
6	250	222	17	489	3,0	1,03	42,50
7	171	131	180	482	-	1,00	38,90
8	290	158	24	472	3,8	1,12	35,91
9	209	252	-	461	3,1	0,97	39,44
10	293	161	-	454	-	1,13	23,70
11	256	194	-	450	1,4	0,99	25,92
12	198	155	78	431	1,6	0,93	45,58
13	216	173	28	417	-	1,27	24,46
14	196	134	7	337	-	0,81	29,67
15	69	114	82	265	1,2	1,08	16,91
16	36	146	6	188	-	0,98	10,21
Algemeen gemiddelde	227	179	38	444	0,8	0,98	32,59
Gemiddelde Bollenstreek L.E.I.-overzicht No.130	245	156	32	433	1,0	1,-	-

Tabel 7

OPBRENGSTEN PER RR², TEELTJAAR 1958-1959

Bedrijfsnr.	Oogst 1959						Opbrengst per rr2
	12 cm en op	11 cm	10 cm	totaal	kg	opplant herfst 1959	
	stuks	stuks	stuks	stuks		rr2	gld.
1	?	?	?	447	-	1,20	21,92
2	301	215	15	531	-	1,00	32,88
3	211	148	72	431	2,6	0,84	37,85
4	209	166	39	414	-	0,94	28,81
5	328	102	-	430	-	1,00	30,23
6	192	148	27	377	1,5	1,04	37,29
7	-	-	-	-	-	-	-
8	292	151	-	443	0,3	1,08	29,60
9	275	137	31	443	3,9	1,06	39,41
10	298	194	-	492	-	1,05	22,42
11	265	216	1	482	2,8	1,06	36,54
12	231	83	84	398	3,3	1,00	44,48
13	210	132	203	545	-	0,57	26,01
14	234	108	10	352	-	0,95	35,57
15	86	91	10	187	0,5	?	15,34
16	478	237	10	725	-	1,01	36,57
17	380	320	-	700	-	?	48,50
18	339	171	-	510	2,2	1,03	42,79
19	65	201	51	317	-	1,00	23,66
Algemeen gemiddelde	242	155	35	432	1,3	0,96	34,72

Uit de bijlagen van het jaarverslag 1958 van het Produkt-schap voor Siergewassen blijkt de gemiddelde oogst in 1958 3022 stuks per are of 432 stuks per rr2 te zijn geweest. Afgezien van de onderverdeling in maten blijkt dus de oogst in het bedoelde gebied vrijwel overeen te komen met het landsgemiddelde.

D e p r o d u k t i e k o s t e n

Gezien de overeenkomst van de teeltwijze en bedrijfsvoering met die in de Bollenstreek mag gesteld worden, dat de produktiekosten in beide gebieden niet belangrijk zullen verschillen.

Bij de waardering van de produktiekosten voor hyacint, tulp en narcis is het L.E.I.-rapport No. 329 aangehouden. De kosten voor het bijgoed zijn geschat.

Tabel 9

	Oppervl. W.-Haarlemmermeer		Produktiekosten in gld.	
	ha	rr2	rr2	totaal
Hyacint	8,83	6.181	33,08	204.467,48
Tulp	28,90	20.230	22,65	458.209,50
Narcis	4,46	3.122	18,40	57.444,80
Bijgoed	27,66	19.362	17,50	338.835,-
Totaal	69,85	48.895		1.058.955,78

De gemiddelde produktiekosten van 1 ha bloembollen in het gestelde gebied zouden dus op f. 15.200,- of f. 21,65 per rr2 zijn te stellen.

S a m e n v a t t i n g

1. De spreiding van de in het onderzoek betrokken bedrijven over de verschillende grootteklassen geeft, behoudens ten aanzien van de zeer kleine bedrijven, een juist beeld van de verhoudingen in dit gebied.
2. De samenstelling van het sortiment in het gestelde gebied komt vrijwel overeen met het sortiment in het opbrengstenonderzoek voor de Bloembollenstreek.
3. De geoogste hoeveelheid bollen per eenheid van oppervlakte is zo goed als gelijk aan de raap, zoals deze is berekend voor de Bloembollenstreek in het L.E.I.-overzicht No. 130 en de gemiddelde raap voor geheel Nederland, zoals deze in het jaarverslag 1958 van het Produktschap voor Siergewassen is vermeld.
4. Gezien de overeenkomst van de teelt met die in de Bollenstreek zullen de gemiddelde produktiekosten van 1 ha bloembollen in het gestelde gebied ten naaste bij f. 15.000,- bedragen. De totale jaarlijkse produktiekosten van de bloembollenteelt in dit gebied, omvattende \pm 70 ha, zijn te stellen op \pm f.1.000.000,-.

J.F.B.M. Schupper

's-Gravenhage, november 1959.